

Bizsumustra

Kiss Noémi utazásai és az útirajz-irodalom

FEUILLETON - LXII. évfolyam, 45. szám, 2018. november 9.

E szerepjáték nem pusztán az utazó alakjának toposzairól, hanem a műfaji építőkövekről is szól; hitelességén áll vagy bukik a *Rongyos ékszerdoboz* esztétikai- és leíró programjának sikere. Az érdeklődést kultúrfölénnyel vegyítő, századeleji férfi póza izgalmasan vegyíthető lenne a pozíciójában bizonytalanabb (vagy csak más), kortárs kelet-európai nőével. Ilyen értelemben izgalmasan kapcsolódhatna a posztkolonialista útleírás kortárs, nemzetközi törekvéseihez is: a nemi és kulturális perspektívaváltás segíthetne frissen látni az unásig stilizált tájat, sőt, az unásig ismert perspektívát is. Megbolygatná a hatalmi viszonyokat és ezáltal az esztétikai kereteket. A bécsi utazó szerepével játszó, aztán saját hangján közbevágó narrátor olyan, egymás ellen kijátszható szemléleti formákat kínál fel, melyek kontrasztját tökéletesen illusztrálhatná az általuk leírt Kelet-Európák különbsége. Az útleírás így túlléphetne a pusztá ismeretterjesztésen, és a megismerésről magáról mondhatna valami érdekmit.